

TÜRKÇE

ÜNİTE: PARAGRAFTA ANLAM

KONU: Paragrafta Konu, Başlık, Yapı, Ana Düşünce, Yan Düşünce

ÖRNEK SORULAR VE ÇÖZÜMLERİ

1. İnsanoğlu varoluşuyla birlikte doğaya ve çevresine yaklaşımı şefkatle olmuş ve kutsiyetle bakmıştır. İnsan ve doğa ayrılmaz bir bütündür. İnsanlık tarihi aynı zamanda doğanın da tarihsel süreci ve geçmiştir. Doğal çevre, birey olarak insanın bilincini oluşturur.

Aşağıdaki seçeneklerin hangisinde yukarıdaki paragrafın konusu bulunmaktadır?

- A) Doğanın güzelliği
B) Doğanın bütünlüğü
C) İnsanoğlu ve doğa
D) Doğaya yaklaşım

Çözüm:

Paragraf herhangi bir yazıda satır başından diğer satır başına kadar olan bölümdür. Paragrafta sözü edilen nesne veya olaya, duygu veya düşünceye konu denilir.

Paragrafta konuyu bulmak için "Yazar ne anlatıyor?" sorusunu yöneltmemiz gerekir.

- A seçeneğinde konu "doğanın güzelliği" olarak verilmiştir. Yazıda doğanın güzelliği ile ilgili cümle yoktur.
- B seçeneğinde konu "doğanın bütünlüğü" olarak verilmiştir. Canlı cansız var olan her şey bütünlüğü oluşturur. Paragrafta ise var olanlardan "insan" seçilmiştir.
- C seçeneğinde konu "insanoğlu ve doğa" dır. Paragrafın cümlelerinin tümünde insandan ve doğadan bahsedilmiştir. Konu bazen giriş cümlesinde bazen paragrafın tümünde yer alır.
- D seçeneğinde konu "doğaya yaklaşım" olarak verilmiştir. Bu seçeneği incelediğimizde sadece insanın doğaya yaklaşımını ifade eder fakat doğa ve insan birbirini etkilemiş, insan doğaya, doğa insana bir şeyler katmıştır.

Doğru yanıt C seçeneği yani "insanoğlu ve doğa" dır.

2. Yüreğinizi daha büyük bir sevgi barındıracak kadar açarsanız ve önceliğiniz sevgi toplamak değil de kendinizi sevgi kaynağı yapmak olursa, istediğiniz sevgiyi alma yolunda büyük bir adım atmış olursunuz.

Yukarıdaki paragrafın başlığı aşağıdaki seçeneklerin hangisinde yer almaktadır?

- A) Yürek ve Sevgi
B) Sevgi Kaynağı
C) Sevgi ve Adım
D) Sevgi Toplamak

Çözüm:

Paragrafın başlığı paragrafın adı demektir. Paragrafı en iyi anlatan sözcük başlık olabilir. Okunduğu anda konuyu ve ana fikri özetlemelidir. Dikkat çekici, çarpıcı ve merak uyandırıcı olmalıdır.

A seçeneğinde iki aynı kavram söz konusudur. Yürek ve Sevgi; fakat paragrafı tam kapsamaz.

B seçeneğindeki gibi içerik hakkında bilgi vermeli ve merak uyandırmalıdır. Sevgi kaynağı olan ne?

C seçeneğinde "Sevgi ve Adım" başlık olarak verilmiştir.

D seçeneğinde "Sevgi Toplamak" başlık olarak verilmiştir ama paragraf sevgi toplamak üzerine değil sevgi kaynağı olmak üzerinedir.

Yanıt, B' dir.

3. **Aşağıdakilerle bir paragraf oluşturulduğunda hangisi bu paragrafın ilk cümlesi olur?**

- Yeni alanlara yerleştiler.
- Böylece Avrupa'nın kuzeydoğusunda ve Sibiryada koloniler kurdular.
- Buzulların çevresine ve arktrik bölgelere yayıldılar.
- Paleolitik Çağ insanları iklim koşullarına çok iyi uyum sağladılar.

- A) I
B) II
C) III
D) IV

Çözüm:

* Giriş bölümünde yazar çoğunlukla ele aldığı konuyu verir. Paragrafı okuyan kişi yazarın hangi konuyu ele aldığını giriş cümlesinden anlar.

Giriş cümlesi, kendisinden sonraki cümlelerle anlamsal ve biçimsel olarak bağlantılıdır. Kendisinden önce bir başka cümle daha olduğu izlenimi vermemelidir. Giriş cümlesinde belgisizlik anlamı veren sözcüklerin, bağlaçların kullanılması, o cümleden önce başka cümlelerin olduğu izlenimi verebilir.

Örneğin:

Kendini yazılarıyla ifade edemeyince bu kez de bu yöntemi denemiştir.

Bu cümlede altı çizili söz birliği bu cümleden önce bir başka cümle olduğu izlenimi vermektedir.

Sanatçı da eleştirilere her zaman açık olabilmelidir.

Bu cümlede ise “da” bağlacı kendisinden önce cümle olduğu izlenimi vermektedir. Bu cümleler giriş cümlesi olamaz. Giriş cümlesi, açıklanmaya geliştirilmeye uygun olmalıdır. Örneğin:

Eğitim sisteminde aksayan pek çok taraf vardır.

Çocukların ve yaşlıların çok daha fazla sevgiye ihtiyacı olduğu yadsınamaz bir gerçektir.

Gelişme Cümlesi:

Paragrafın cümle sayısı en fazla olan bölümüdür. Giriş bölümünde verilen konu, gelişme bölümünde geliştirilip açıklanır. Bu bölümde cümle sayısı fazla olduğu için bu cümleler arasında bütünlük sağlanmış olmalıdır. Gerek konu gerekse dilbilgisi kuralları bakımından bütünlük göstermelidir. Gelişme bölümünün bir başka özelliği de örneklerin, açıklamaların kullanıldığı bölüm olmasıdır. Anlatım biçimleri bu bölümde kullanılır .

Giriş cümlesinde “öyleyse, demek ki, kısaca, bununla beraber, bundan ötürü, vb.” ifadeler yer alamaz. Bu sözler gelişme ve sonuç cümlesinde bulunur. I. seçenekte bulunan cümle ara cümledir. II. seçenekte “Böylece” sözüyle cümle başlamıştır. “Böylece” sözcüğü bağlayıcı ögedir. Yani paragrafın gelişme kısmında yer alır. III. seçenekteki cümle de ara cümledir. Buzulların çevresinde ve antik bölgelerde yayılan kimler? IV. seçenekte cümle giriş cümlesidir. Uyum sağlayan, yeni alana yerleşen, yayılan ve koloniler kuran paleolitik çağ insanlarıdır. Doğru yanıt D seçeneğidir.

4. İnsanlar genellikle bir hastalık veya sakatlığın olmamasını sağlık olarak tanımlamaktadır. Oysa...

Anlatımın akışına göre yukarıdaki parçanın aşağıdakilerden hangisiyle sürdürülmesi en uygun olur?

- A) bitlenmenin yaygın olduğu yörelerde insanlar bu durumu sağlık sorunu olarak algılamaz.
- B) bazen toplumun çoğunluğunda görülen hastalıklar olağan kabul edilir.
- C) hastalık kavramı kültürel farklılıklar gösterir. Gelişmiş toplumlar ruh sağlığının bozukluğunu kabul eder.
- D) buna göre beden sağlıklı olduğu halde ruh sağlığı da bozulabilir.

Çözüm :

Sonuç cümlesi:

Paragrafın son bölümüdür. Giriş bölümünde verilen konu, gelişme bölümünde açıklanır. Sonuç bölümünde ise özetlenir. Sonuç bölümü tek cümledir. Kısa, açık ve özet niteliği taşıyan cümledir. Özet niteliği taşıyan bu cümle genellikle de özet anlamı veren sözcüklerle başlar. “Demek ki, anlaşılıyor ki, bu nedenle, buna dayanarak, o halde” gibi söz ve söz öbekleri sonuç cümlesinde kullanılır.

Doğru yanıt C seçeneğidir.

5. Her birimizin yaşamında bir kere de olsa bir kumbarası mutlaka olmuştur. Ya çok sevdiğimiz birisine hediye almak için ya da kendimize çok istediğimiz bir şey için para biriktirmişizdir. Önceleri küçük kavanozlar bu iş için biçilmiş kaftan olmuştur. Sonraları değişik anahtarlı üstü desenli kumbaralar ya açıktan ya da gizli gizli bize hizmet etmeye başlamıştır. Şimdi soruyorum kendime. Biz o günlerde ne biriktiriyorduk. Para mı umut mu?

Yukarıdaki paragrafın ana düşüncesini açıklayan atasözü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Ay var yılı besler, yıl var ayı beslemez.
B) Damlaya damlaya göl olur.
C) Ak akça kara gün içindir.
D) Akçanın iyisi kesede duran bahçanın iyisi eve yakın olan.

Çözüm:

Paragrafın Anadüşüncesi:

Cümle ve paragraf bir düşüncüyü iletme biçimidir. Her cümlenin ve paragrafın bir amacı vardır. Bir duyguyu, düşüncüyü iletmede araçtır. Dolayısıyla her cümlenin ve paragrafın bir mesajı vardır. Yazarın ele aldığı konu ile ilgili iletmek istediği mesaj, oluşturmak istediği görüş, paragrafın anadüşüncesidir. Anadüşünce, yargı özelliği taşır. Her paragrafın anadüşüncesi vardır. Anadüşünce, yazarın ele aldığı konuya bakış açısıdır. Anadüşünce, konunun hangi yönden değerlendirildiğini gösteren yargı bildiren, görüş belirten söz birimidir. Anlatılanların özetidir.

Anadüşünce paragrafın başında da sonunda da yer alabilir.

A seçeneğindeki atasözünün açıklaması, kazanç değişkendir. Bazı zamanlar çok bazı zamanlar az olabilir.

B seçeneğindeki atasözünün açıklaması küçük şeylerin birike birike büyümesini, çoğalmasını anlatır.

C seçeneğindeki atasözünün açıklaması kazanmakla mutluluk duyduğumuz para dar zamanımızda bizi sıkıntıdan kurtarır. D seçeneğindeki atasözünün açıklaması para olur olmaz yere harcanmayıp düzenli harcanırsa zor durumlarda gerekli nesnelere hemen alınır.

Doğru yanıt B seçeneğidir. Anafikir "biriktirme" düşüncesidir.

6. (I) Köylüde mülkiyet duygusu her şeyin üstündedir, derler. (II) Yüzyıllardan beri devam eden dış istilalar, iç eşkiyalıklar Türk köylüsünde bu duyguyu da köreltmıştır. (III) Bunu tarif ve tahlil etmek mümkün değildir. (IV) Hepsinin içinde, semavi bir afet esnasında bir koyun sürüsünün ürkekliğinden bir şey var. (V) Neden ürküyorlar?

Yukarıdaki paragrafta anlatımın akışı nasıl sağlanabilir?

- A) I ile II yer değiştirirse
B) II ile III yer değiştirirse
C) III. cümle sona getirilerek
D) IV. cümle sona getirilerek

Çözüm :

Paragrafta Yardımcı Düşünce:

Yazar, giriş bölümünde ele aldığı konuyu gelişme bölümünde açıklar, örnekler, geliştirir. Bu cümleler yardımcı düşünceleri oluşturur. Gelişme bölümündeki bu yardımcı düşünceler anadüşüncenin daha iyi anlaşılmasında etkilidir.

Yardımcı düşünceleri oluşturan cümleler arasında anlamsal bütünlük ve dilbilgisi yönünden uygunluk olmalıdır. Cümleler anlam ve biçimleri bakımından uygun olmadığından anlatımın akışı bozulur.

A seçeneğinde söylendiği gibi bir değiştirme mümkün değildir. Çünkü II. cümlede bağlayıcı öge "bu duyguyu" sözcük öbeğidir. "Bu duygu olarak bahsedilen nedir?" I. cümle giriş cümlesidir.

B seçeneğinde II. ve III. cümle yer değiştiremez çünkü III. cümle bir yanıt cümlesidir ve sona getirilmelidir.

C seçeneğinde III. cümle sona getirilmelidir.

– Neden ürküyorlar?

– Bunu tarif ve tahlil etmek mümkün değildir.

D seçeneğinde IV. cümle sona gelemez çünkü kendisinden sonra soru cümlesi gelmektedir. Soru IV. cümlede sözü edilen ürkeklikle ilgilidir.

Doğru yanıt C seçeneğidir.

7. Küçük canlılar, böcek karınca gibi ve kimi hayvan türleri, tavşanlarla köstebekler toprağın altında yaşarlar. Bunların bir bölümü avlanmak ya da oynamak için zaman zaman toprağın üstüne çıkar, diğerleri ise tüm yaşamlarını yeraltındaki yuvalarında geçirirler.

Yukarıdaki paragrafta uygulanan anlatı yöntemi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tanımlama B) Örnekleme C) Benzetme D) Açıklama

Çözüm:

Anlatım Teknikleri:

Paragrafın yazarı, ele aldığı konuyu daha etkili daha anlaşılır kılmak amacıyla çeşitli yöntemler seçer. Yazıyı anlaşılır ve etkili kılan yazarın kullandığı anlatımdır. Yazarın anlattığı konuya göre seçtiği anlatım yöntemi de farklıdır. Konunun özelliğine, yazarın iletmek istediği düşünceye göre dört anlatım yöntemi vardır.

1. Açıklayıcı Anlatım:

Yazarın amacı, okuyucuya bilgi vermek, bir konuyla ilgili edindiği izlenimleri okuyucuya öğretmektir. Yazar, bir konuyla ilgili bilgi vermeyi amaçladığından cümleleri kısa, açık ve anlaşılır olmalıdır. Bu, anlatım biçiminde hangi konu ile ilgili bilgi verilecekse net bir biçimde okuyucuya aktarılmalıdır. Ders kitapları ve bilgi aktarımını esas alan kaynaklarda kullanılır.

2. Tartışmacı Anlatım:

Toplumda, okurda yerleşik bir düşünceyi değiştirmeyi amaçlayan anlatım biçimidir. Bu anlatım biçiminde yazar öncelikle yanlış olan kanıyı ortaya koyar, neden bu görüşe karşı olduğunu açıklar ve ne olması gerektiğini bildirir. Okuyucu kendisini bir tartışmanın içinde bulur. Cümleler okuyucuyu bilgilendirici olmalıdır. Yazarın savunduğu görüşü kanıtlaması gerekir. Bu nedenle kullanılan örnekler, kanıtlanabilir nitelikte doğruluğu herkes tarafından kabul edilir biçimde olmalıdır.

3. Öyküleyici Anlatım:

Yazar, bir olayı anlatmak amacıyla öyküleyici anlatım biçimini seçer. Bu tür anlatım biçiminde mutlaka bir olay anlatılır. Daha çok geçmiş zaman kullanılır ve eylemler arka arkaya sıralanır. Bu anlatım biçiminde "Olan ne" sorusuna yanıt vardır. Yazar herhangi bir konuda bilgi vermek, bir düşünceyi ispatlamak kaygısında değildir. Sadece bir olay anlatılır.

4. Betimleyici Anlatım:

Yazar; bir yeri, kişiyi, nesneyi okuyucusunun gözü önünde canlandırmayı amaçlar. Betimleyici anlatımda yazarın izlenimleri esastır. Betimlemenin asıl unsuru sıfatlardır. Tanıtılan varlık her ne ise sıfatları ile anlatıldığında okuyucunun o varlıkları tanıması, göz önünde canlandırması kolaylaşır. Betimleme bir anlamda sözcükle resim yapma sanatıdır. Betimlemesi yapılan varlığa göre betimleyici anlatım değişik adlar alır. Dış mekanın anlatıldığı anlatım biçimleri tasvir, insanın dış görünüşünün anlatıldığı betimlemeye portre veya fiziksel betimleme, kişinin iç dünyasının tanıtıldığı betimlemelere ruhsal betimleme, bilgi aktaran betimlemelere öğretici betimleme denir. Betimleyici anlatım ile öyküleyici anlatım çoğu kez bir arada kullanılır.

A seçeneğindeki "tanımlama" bir varlığı ya da kavramı temel ve ayırıcı özelliğiyle tanıtmaktır. C seçeneğindeki "benzetme" düşünceyi somutlaştırmak ona açıklık kazandırmak için herhangi bir yönü güçlü olanla zayıf olanı benzetmektir. D seçeneğindeki "somutlama" görünür olmayan soyut kavramları kolay anlaşılır şekilde somut anlama getirmedir. B seçeneğindeki anlatım yöntemi "örnekleme" okuyucunun zihninde konunun anlaşılması için belleğinde canlandırma yapmaktır. Doğru yanıt B seçeneğidir.

8. Görgü kurallarını iyi bilmek gerekir. sadece bilmek de değil yaşama geçirmek en doğrusu. Çoğu zaman yere tükürenleri görürüz. Ne çirkin bir görüntü.

Yukarıdaki parçada anlatımı geliştirme yollarından hangisi kullanılmıştır?

- A) Tanımlama B) Tanık gösterme
C) İlgı kurma D) Örnekleme

Çözüm:

Yazar, iletmek istediği düşünceye uygun bir anlatım biçimi seçer. Anlatmak istediği düşüncenin seçtiği anlatım biçimiyle daha iyi anlaşılmasını amaçladığından, düşüncesini daha etkili biçimde iletmek için düşünceyi geliştirme yollarından yararlanır.

Düşünceyi geliştirme yolları şunlardır:

- Tanımlama: Bir varlığı, kavramı değişmeyen özellikleri ve nitelikleriyle tanıtmaktır. İyi bir tanımla anlatılmak istenen her ne ise rahat bir biçimde ifade edilir. "..... nedir?" Sorusuna yanıt veren cümle tanım cümlesidir.

- Örnekleme: Anlatılanları okuyucuya somut bir biçimde aktarmak; ele alınan konunun okuyucu tarafından daha iyi anlaşılmasını sağlamak amacıyla kullanılır.

- Karşılaştırma: Bir kavramın ya da varlığın daha iyi anlaşılması için onu benzerlerinden ayıran veya ortak özellikleriyle kıyaslayan yöntemdir.

- Tanık gösterme: Yazar, ele aldığı konuyu ispatlamak ve daha iyi anlaşılmasını sağlamak amacıyla o konuda otorite kabul edilen bir kişinin sözlerinden yararlanır. Bu yöntemle görüşünün sağlamlığını kanıtlamak amacı güder.

- Sayısal verilerden yararlanma: Düşüncenin daha etkili iletilmesi, sağlamlığının ortaya konması amacıyla kullanılan yöntemdir. Ele alınan konu ile ilgili, varlığı kabul edilen kurumların araştırmalarının sonuçlarından yararlanmaktadır.

A seçeneğinde "tanımlama" denmiştir. Tanımlama, bir olayın, bir kavramın temel ve ayırıcı özelliğini tanıtmaktadır. B seçeneğindeki "Tanık gösterme" (alıntılama) savunular görüşle ilgili o konuda uzman kişilerin sözlerini aktarmaktır. C seçeneğinde yer alan ilgi kurma bir olay ya da kavramın başka bir olayla ilgi kurarak anlatılmasıdır. D seçeneğindeki "Örnekleme" soyut kavramların anlaşılması için düşünceye inandırıcılık kazandırmaktır. Doğru yanıt C seçeneğidir.

KONU TESTİ - 1

1. “Derin derin soluk alarak geceyi dinlerken önce uzaklarda ateş edildiğini duydu. Sonra aşağıdaki ormanda at ahırının olduğu yerde bir baykuş çığırışı duydu. Sonra mağaranın içinde çingenenin şarkı söylemeye başladığını ve gitarının yumuşak tınlamasını duydu.
- Babamdan bir mirasım vardı diye yapay olarak sertleştirilmiş bir ses kabaca yükseldi ve orada asılı kaldı. Sonra sürdürdü:
- Aydı ve güneşti
ve ben tüm dünyayı dolaşımsa da o asla tükenmedi...”

Yukarıdaki paragrafa göre aşağıdaki seçeneklerin hangisi paragrafın konusudur?

- A) Huzursuz bir gecede çingenenin şarkı söylemesi
B) Ormanda huzursuz ortamın olması
C) Silah seslerinin ve baykuşun ötmesi
D) Doğaya duyulan bitmeyen sevgi

2. Öğretimde başarılı olmak isteyen gençlere öncelikle “düzenli çalıştığın bir köşen olmalı” denir. Gürültüsü az, ders araçlarına kolaylıkla uzanabileceğin bir yer. Ama her şeyden önce öğrenci bunu istemeli. Yani başarmayı. Bu da ancak okul, aile ve çevrenin ilgisiyle sağlanır.

Yukarıdaki paragrafta anlatılmak istenen nedir?

- A) Öğrenciye başarılı olma sırrının söylenmesi
B) Ailenin düzenli bir ortam hazırlaması
C) Öğrencinin istekli olması
D) Başarı okul, aile ve çevre ile gelir.

3. Bu ayrımın dışında iki toplum birbirini kabul etmiş hatta kaynaşmış olarak yaşıyorlardı. Öylesine ki Feride'nin çocukluğunda bir Rum delikanlısı, dul bir kadının tek oğlu, bir kaza sonucu öldüğünde, bu acıklı olaya türkü yakanlar Türkler olmuşlardır.

Yukarıdaki paragrafın konusu aşağıdaki seçeneklerin hangisindedir?

- A) İki toplumun kaynaşması
B) Rum delikanlısı
C) Feride'nin çocukluğu
D) Dul bir kadının yası

4. “Annem o sıralar yetişkin kızmış. Bu yüzden Eleni'nin türküsünü ezbere bilir ve sık sık söylerdi. Dinlemeye doyamadığım bu türküyü ben de hiç unutmadım. “İğnem düştü yakamdan, yar yandım Eleni, gel arkamdan arkamdan.”
Yukarıdaki paragrafın konusu aşağıdaki seçeneklerin hangisindedir?

- A) Yunan türküsü
B) Eleni'nin unutulmaması
C) Eleni'nin türküsü
D) Annesinin yetiştirilmesi

5. Beni her zaman en çok ürperten bu durum olurdu. Onun insanlarla konuşurken başını öne eğmesi ya da sağa sola çevirip konuştuğu insanın gözünün içine bakmaması, göz göze gelmekten kaçınması. Konuşurken gözlerini kaçırın kimseler beni her zaman ürpertmiştir.

Yazarın şikayeti aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsanlarla konuşması
B) Konuşurken göz temasının kurulmaması
C) Konuşmanın ürpertmesi
D) Konuşurken bakmaya korkulması

6. Asım Molla, parlak görevinden ve geleceğinden vazgeçerek yurda döndü. Orada yani Manisa'da büyük bir bağla çiftlik edinip şehirde ev yaptırarak o güzel beldeye yerleşti. İzmir basınında yayımlanan yazıları ve şiirleriyle kendi çapında bir düşünür ve şair olarak anılmaya başlandı.

Yukarıdaki paragrafta Asım Molla'nın yazar ve şair olarak ilk yaptığı şey nedir?

- A) Manisa'ya yerleşmesi
B) Çiftlik edinip bağ alması
C) İzmir basınında yazılarının çıkması
D) Görevinden vazgeçerek dönmesi

7. Yunan askeri uzun namlulu tüfeğini kocasının göğsüne dayamış, ev halkının verdiği para ve mücevherlere karşın hala “para” diye direttikçe genç kadın en sonunda sabrı taşarak, “başka paramız yok artık, her şeyi verdik işte defolup gitsene, gök gözlü uğursuz.” diye bağırılmış.

Yukarıdaki paragrafta genç kadını öfkeliendiren olay aşağıdaki seçeneklerin hangisinde yer alır?

- A) Yunan askerinin tüfeğini doğrultması
B) Paralarının bitmiş olması
C) Yunan askerinin açgözlülüğü
D) Yunan askerinin mavi gözlü oluşu

8. Yumurtadan yeni çıkmış kumru yavrularının uçmayı henüz öğrenmemiş oldukları ilk yaz bir trajediler mevsimiydi. Çünkü eski bir İngiliz ninnisindeki gibi, rüzgar esince beşik sallanır, dal kırılınca beşik, içindekiyle birlikte aşağıya düşerdi: yerde, korkmuş yüreciğinin atışıyla titreşen boncuk gözlü bir avuç sıcak, ürkek çaresiz tüy.
Yukarıdaki paragrafta yazarı hüzünlendiren nedir?

- A) Rüzgarın zamansız esmesi
B) Kuş yavrularının düşmesi
C) İngiliz ninnisi
D) Kuş yavruları

9. Çağımızda, toplumların mutluluk ve refahlarının hatta bağımsızlıklarının bilimin ışığında sürdürülen araştırma ve geliştirme çabalarının teknoloji alanına aktarılmasına bağlı olduğu tartışmasız kabullenilen bir gerçektir.
Yukarıdaki paragrafın başlığı aşağıdaki seçeneklerin hangisinde yer alır?

- A) Araştırma ve Geliştirme
B) Bilim ve Toplum
C) Bilimsel Çağ
D) Bilim ve Teknoloji

10. Bu odada düşünme düşünme kocamıştı. Kitaplığı Antitlerin en güzel ve zengin kitaplığıydı, bilgi bakımından da çevrede onun kadar bilgili kimse yoktu. Ama öğrendikleri bir bütün oluşturabilecek nitelikte değildi. Sindiremeden öğrenmişti, pratiğe uyduramadan anımsıyordu. Zihni birbirine bağlı olmayan gerçekler ve kavramlarla tam bir arapsaçına dönmüştü.
Yukarıdaki paragrafta anlatılan kişinin eksikliği nedir?

- A) Düşünerek yaşlanması
B) Bilgi eksikliğinin olması.
C) Büyük bir kitaplığının olması.
D) Öğrendiklerini pratiğe geçirmesi.

11. Dil edebiyatın tek aracıdır. Dil ile insan; duygu, düşünce inanç heyecan zevk gibi istek ve amaçlarını güzel, etkili ve anlamlı bir biçimde edebi türlerden aktarmış, dışa vurmuş olur. İnsan dil ile doğar, gelişir ve geliştirir.

Yukarıdaki paragrafın başlığı aşağıdaki seçeneklerin hangisinde yer alır?

- A) Dil ve Amaç B) Dil ve Gelişim
C) Dil ve Edebiyat D) Dil ve Yaşam

12. Yaşamı duyarak hissederek yaşayalım, her nefes alışımız mutluluk ufuklarına açılan bir kanat olsun. Bu yaşanılabilir güzel dünyaya ikinci defa gelmeyeceğiz. İhtiyar dünya her an yeniden gençleşecek. Gençler de eski gençler gibi serpilip gelişecek. Gönüller gönüllerle sevginin sihirli dili eşliğinde fısıldaşacak. Yaşam kenarları bereketli bir nehir gibi akacak.

Yukarıdaki paragrafın konusu aşağıdaki seçeneklerin hangisinde bulunmaktadır?

- A) Yaşama coşkusu
B) Yaşam hakkı
C) Gençlerin gelişmesi
D) Sevginin sihirli dili

13. Tiyatro, sinema dinleti ve seminerlere gitmeyi sanatın görsel, işitsel etkinliğine katılmayı küçüklüğümde beri severim. Beni oraya adım adım çeken mutluluğun ne olduğunu ne mutlu bana ki erken öğrendim. Sanat bir insanı dinlendirirken öğreten, eğiten geliştiren bir etkinliktir.

Yukarıdaki paragrafta kendinden bahsedilen kişi nasıl biridir?

- A) Eğlenmeyi çok seven biri
B) Kültürel yaşamı canlı olan biri
C) Kalabalığa alışmış biri
D) Mutluluğu tesadüfen bulan biri

14. Bir Çin atasözü; "Bir aça balık tutup verirsiniz onu bir defa doyurursunuz. Ama balık tutmayı öğretirseniz aç kalmamayı öğretirsiniz."der.

Yukarıdaki parça ile aşağıdaki seçeneklerin hangisi birbirine bağlıdır?

- A) İnsan, çalıştığında yararlı olur.
B) İnsan, en etkili yardımı öğreterek yapabilir.
C) İnsan insana yardım etmelidir.
D) İnsan öğrenmeyi iyi değerlendirmelidir.

15. Yalnızlığın sınırları içinde hiç kimse başkasından yardım bekleyemez. Herkes kendi kendisiyle başbaşdır. İçimizden biri rastgele kendini anlatmaya veya duygularına ait bir şeyden bahsetmeye kalkışsa karşısındakinden çoğu defa yaralayıcı bir karşılık alıyor. Yalnızlığını kendine siper etmek de yararlıdır bazen.

Yukarıdaki paragraftan çıkarılamayacak yargı hangisidir?

- A) Yalnızlık başkalarıyla da yaşanabilir.
B) İnsan yalnızlığıyla korunur.
C) Yalnızlığın yaşanması içe dönüşle başlar.
D) İnsan kendisini anlatmakta zorluk çeker.

16. "Çıplak verimsiz dümdüz bozkır üzerinde kışın sert, yok edici, dondurucu bir rüzgar ılık çalardı. Yaratıldığından beri belki bu bozkırda hiçbir şey yetişmemişti hele dikenli teller arasında bir otçuk bile... Ekmek, tayın dağıtım ambarında yetişir, yulaf da kilerde olgunlaşır."

Yukarıdaki paragrafta anlatılmak istenen aşağıdaki seçeneklerin hangisinde bulunmaktadır?

- A) Bozkırın verimsizliği
B) Dondurucu soğuklar
C) Yaşamın zor oluşu
D) Ürünün kıt oluşu

17. Delikanlı istemeye isteme usulca kalktı. Kırgın olduğu her halinden belliydi. Paltosunu en ağır ve en son giyen de o oldu. Yüzü asılmıştı. Durgun ve öfkeli gibiydi. Kadına gelince, ben çıkarken hâlâ oturuyordu. Aşağıda giriş kapısı, ağzını geceye karşı açmış bakınıp duruyordu. Delikanlı önden yürüdü. Gökyüzünde yıldızlar sabırsız kıpraşıyordu.

Yukarıdaki paragrafta aşağıdaki seçeneklerin hangisine değinilmemiştir?

- A) Giriş kapısının ağzına kadar açık olmasına
B) Delikanlının isteksizliğine
C) Kadının kitabını okuduğuna
D) Delikanlı çıkarken odada birinin kaldığına

18. Geçen yıl o portre beni hayli etkilemişti. Ama bir şeyler vardı bu resimde beni rahatsız eden. Bu milletvekilinin resme iyice oturmuş bir hali yoktu. Müzenin loş aralığını ak ve kara zemin taşlarını gürültüsüzce geçtim.

Yukarıdaki altı çizili sözcüklerin hangisi giriş cümlesinin sözcüğüdür?

- A) Geçen yıl
B) Ama bir şey
C) Bu milletvekilinin
D) Müzenin loş aralığını

19. Saat ikiye doğru şehir yavaş yavaş boşalır. Bu sessizliğin, tozun, güneşin vebanın caddelerde buluştukları zamandır. Sıcak büyük kurşuni evlerin uzunluğu boyunca durup dinlenmeksizin akar durur. Bunlar insan kaynaşan ve bol gevezelik edilen şehrin üstüne çöken yakıcı akşamlardan sona eren mahpus saatleridir.

Yukarıdaki paragrafta şehrin hangi durumuna değinilmemektedir?

- A) Şehrin gün doğuşuyla boşaldığına
B) Şehrin belirli saatlerde insan kaynaşan bir yer olduğuna
C) Şehrin sıcak yakıcı akşamları olduğuna
D) Bol bol gevezelik edildiğine

20. Maddesel yaşamı gözlemek ve incelemek besin elde etme tekniklerinin (deniz ve kara avcılığı, toplamacılık, hayvan yetiştirme, tarım) bu işlerde kullanılan araç ve silahların yapımını ve kullanılanları araştırmak ve ortaya koymak demektir.

Yukarıdaki paragraftan aşağıdaki yargıların hangisi çıkarılamaz?

- A) Maddesel yaşamı gözlemek ve incelemek insanın ihtiyaçlarını karşılaması için gerekli araştırmayı yapar.
B) Maddesel yaşamı inceleme besin elde etme tekniğini ve araçlarını araştırır.
C) Maddesel yaşamı inceleme avcılığın gelişimini sağlamıştır.
D) Maddesel yaşamı gözleme, avcılık silahlarının yapımı ve kullanımını araştırır.

21. Dünya güneş çevresindeki bir turunu 365 günde tamamlamasına karşın, dev kütleli karadelik çevresinde dolanan gaz, bir turunu yalnızca 6 saatte tamamlıyor.

Yukarıdaki anlatım biçimi aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Betimleme
B) Öyküleme
C) Açıklama
D) Tartışma

22. Büyük yeşil çiftlikte beyaz adam azdı. Çalışanlar da tahtta karşı işlenmiş ve unutulmuş bir cürümden dolayı çalıştırılan asık suratlı perişan adamlardı. Sıtma, bedenlerine uyanıp homurdanan, sonra hain hain bakan bir gözü açık halde yeniden dalan uykusu hafif biri gibi çöreklenmişti.

Yukarıdaki paragrafta hangi anlatım yöntemleri kullanılmıştır?

- A) Tartışma – Betimleme
B) Öyküleme – Karşılaştırma
C) Tartışma – Karşılaştırma
D) Öyküleme – Betimleme

23. Biyolojik bir varlık olan insanoğlunun bir kökeni, bir geçmişi, bir evrimi vardır. tarih öncesi çağlarda insanın var olma için çok savaştığı görülür. Kalıntılar bunun göstergesidir. Kalıntılarda insanın boyu uzun kemikleri iridir. Hafif öne eğimlidir. Nitekim insanoğlunun bir çok fosil atası bulunmuştur. Bu atalar nasıl varlıklardı? **Yukarıdaki paragrafta düşünceyi geliştirme yollarından hangisi uygulanmıştır?**

- A) Sanatsal anlatım – Örnekleme
B) Düz anlatım – Tanımlama
C) Sanatsal anlatım – Tanımlama
D) Düz anlatım – Betimleme

24. İki üç doktor öfkeyle bağırıyorlar. Ötekiler çekinir gibiydiler. Vali ise yerinden sıçradı, bu münasebetsiz sözün koridordan duyulmasını önlemek istediğini belli edencesine hızla kapı tarafına döndü.

Yukarıdaki paragrafta yazar okuyucuya neyi hangi düşünce yoluyla anlatmıştır?

- A) Dostluğu – Tanımlama
B) Şaşkınlığı – Karşılaştırma
C) Gizliliği – Öyküleme
D) Kıskançlığı – Betimleme

25. Bu bir hançerdi, ortası hafif oluklu, uzun enli bıçağı ve siyah boynuz sapıyla tam bir hançer, üç beş günlük bir yeri ay kadar zarifti. Bıçağın üzerinde iki küçük pas lekesi vardı ki kan lekesine benziyordu.

Yukarıdaki parçada yazar hangi anlatım yolunu izlemiştir?

- A) Sanatsal anlatım – Tanımlama
B) Betimleme – Benzetme
C) Örnekleme – Tartışma
D) Karşılaştırma – Tanık gösterme

GENEL TEKRAR - I

1. Köyde insanlar güneşle birlikte uyanırlardı. Erkekler tarlada çalışmaya giderken kadınlar da hayvanlarla ve ev işleriyle uğraşırlardı. Çocuklar bazen tarlada bazen evde yardımcı olurlar bazen de arkadaşlarıyla dere boyuna balığa giderlerdi. Köy yaşamı büyükten küçüğe sorumluluğu bölüşmektedir.

Yukarıdaki paragrafta anlatılan konu aşağıdaki seçeneklerin hangisinde bulunmaktadır?

- A) Köylülerin olağan yaşamı
- B) Erkeklerin çalışkanlığı
- C) Kadınların çalışkanlığı
- D) Çocukların eğlenmesi

2. Herkesin yararlanabileceği şeyden kimi kişiler yararlanır da başkalarına yararlanma olanağı vermezlerse bundan büyük kavga çıkar.

Yukarıdaki açıklamayı ifade eden atasözü aşağıdaki seçeneklerin hangisinde bulunmaktadır?

- A) Ekmekle oynayanın ekmeğiyle oynanır.
- B) Hak deyince akan sular durur.
- C) Biri yer biri bakar kıyamet ondan kopar.
- D) Kısa günün kârı az olur.

3. Gölün üzerinde şakalaşıp gülüşerek kürek çektiler. Kıyıya vardıklarında sandalı iyice çekmeye özen gösterdi Sofi. Çok geçmeden kulübenin kapısının açık olmadığını avludan içeri girdi. Evin kapısının tokmağını döndürüp açmaya çalıştı.

Yukarıdaki paragraftan aşağıdakilerden hangisi çıkarılabilir?

- A) Kayığı neşeyle çeken yalnızdı.
- B) Evde beklendiklerini biliyorlardı.
- C) Kapı ardına kadar açıktı.
- D) Kayık özenle kıyıya yerleştirildi.

4. I. Ama her şeyi sırası gelince ele almak en iyisi!
II. Öncelikle Ortaçağ felsefesinden söz edeceğiz çocuğum.
III. sana kürsüden hitap etmeyeceğim
IV. Aşağıya iniyorum.

Yukarıdaki boşluğa aşağıdaki bağlama sözcüklerinin hangisi getirilmelidir?

- A) Daha doğrusu
- B) Bunlardan ilki
- C) Artık
- D) Ancak

5. Sessizlik, akşam üstü içimizden birinin uzakta cüce ağaçların oluşturduğu bir korucuk görünce bozuldu. Bunlar pek tuhaf görümlü bitkilerdi. Gövdeleri ağaç gibiydi ama tepelerinden fışkıran yeşillik adeta bir çalığı andırıyordu. Koyu yeşil yapraklar ağacın ucuna doğru açık renge dönüşüyordu.

Yukarıdaki paragrafa göre sessizliğin bozulma nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bitkilerin tuhaf görünüşü
- B) Tepelerinde yeşillik fışkıran cüce ağaçlar
- C) Akşam üstü olması
- D) İçlerinden birinin uzaklaşmış olması

6. **Parçada hangi iki varlık arasında benzetme yapılmamıştır?**

- A) Alayla, neşeyle parlayan kadının gözleri bulutlanmıştı.
- B) Küçük kafasını kurt gibi yiyen bir soruyu sordu.
- C) Teni ipek gibi yumuşak ve beyaz, gözleri iki büyük mavi mine çiçeği
- D) Kızgın görünmemek için bütün gücünü harcadı.

7. "İri, kestane renginde "düzgün yolunan siyah kaşları iki inci hilal gibi."

Yukarıdaki cümlede yer alan betimleme örneği (benzetme) aşağıdaki seçeneklerin hangisinde bulunmaktadır?

- A) Solgun renkleriyle bu yüz, antika Acem minyatüründen fırlamış gibi görünüyordu.
B) Özelliklerini belirli şekle getirmeye çalışıyordu.
C) Doğu felsefesini en iyi bilenler arasında sayılıyordu.
D) Can çekişen adamın kolunu bacağını sallaması ilginç olabilir.

8. Bu dar uzun duvarların koyu renkli sıvasıyla bir antreponun haşin çirkinliğini ve kokusunu almış tozlu kocaman bir salonda.

Yukarıdaki paragrafta yazar nasıl bir anlatım yolu izlemiştir?

- A) Sanatsal Öyküleme – Nesnel
B) Sanatsal Betimleme – Nesnel
C) Sanatsal Öyküleme – Öznel
D) Sanatsal Betimleme – Öznel

9. Rabia odadan çıkarken ikisi birden arkasından seslendi, geri çağırdı. Kanarya, minderinin köşesinde ona bir yer açmıştı. Genç çerkezin başı gizli, ağır bir kahırla eğilmiş sesi kısılmış gözlerinden yanaklarından damla damla yaşlar dökülüyordu. Bununla beraber dudaklarıyla gülümsemeyi başardı.

Yukarıdaki paragrafın anlatım biçimi aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Öyküleme
B) Tartışma
C) Betimleme
D) Açıklama

10. **Aşağıdaki mısraların hangisinde iki varlık arasında benzetme yapılmıştır?**

- A) Maviye çalar gözlerin, yangın mavisine
B) En leylim gecede ölesim tutmuş
C) Başlar gece devriyesi jandarmaların...
D) Akşam erken olur mahpushanede

11. **Aşağıdaki mısralardan hangisinde benzetme yapılmamıştır?**

- A) Gayrı iki korku çiçeğidir gözleri
B) Saçları yüzümden kardeş çocuksu
C) Seni kaburgamın altın parçası
D) Asıl bizim aramızda güzeldir hasret.

12. Us her şeyden önce dilde kendini gösterir ve dil doğduğumuzda karşımızda bulduğumuz bir şeydir. Bey Hanson olmasa da Norveççe dili var olur, ama Norveççe dili olmadan Bay Hanson varolmaz. Yani dili oluşturan birey değil, bireyi oluşturan dildir.

Yukarıdaki anlatım biçimi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Öyküleme
B) Tartışma
C) Betimleme
D) Açıklama

13. Hilde saatine baktı.Saat dördü çeyrek geçiyordu. Dosyayı masanın üzerine bırakıp konuşarak mutfağa indi. Annesinin sabrını taşımak istemiyorsa bir an önce yiyecek bir şeyler hazırlamalıydı. Odasından çıkarken pirinç kaplamalı aynaya bir göz atmaya ihmal etmemişti. **Yukarıdaki anlatım biçimi aşağıdakilerden hangisidir?**

- A) Betimleme
B) Tartışma
C) Dolaylama
D) Öyküleme

GENEL TEKRAR I

14. Aşağıdaki atasözlerinin hangisinde "beddua" söz konusudur?

- A) Ağaca çıkan keçinin dala bakan oğlağı olur.
- B) Baktın ki kar havası, eve gel kör olası.
- C) Cefayı çekmeyen safanın kadrini bilmez.
- D) Darı unundan baklava, incir ağacından oklava olmaz.

15. Aşağıdaki atasözlerinin hangisinde benzetme anlamı bulunmaktadır?

- A) Gelen gidene rahmet okutur.
- B) Kadın kocasının çarığı, anasının sarığıdır.
- C) Suyu havana koy, döv döv yine su
- D) Ölü aşı neylesin, türbe taşı neylesin.

16. Sonra bir sigara yakarlar. Tütün dumanları başlarının üstünde havaya göre kah kalın ve ağır halkalar teşkil ederek boşlukta sallanır. Kâh bir buhurdandan çıkan tütsü gibi boğum boğum yukarıya doğru çıkar.

Yukarıdaki betimlemede hangi duyular kullanılmıştır?

- A) Görme – Dokunma
- B) İşitme – Tatma
- C) İşitme – Görme
- D) Görme – Tatma

17. Hangi cümlenin anlatımı öykülemedir?

- A) Kimi bilim adamları rüyaların çok önemli görevleri olduğunu savunurken bazıları da rüyaların hiçbir işe yaramadığını düşünürler.
- B) Pancar sebzelerin en tatlısı en verimlisi en keskinidir. Kökü yumru köktür. Toprağın üstünde yeşil yaprağı bulunmaktadır.
- C) Yoldan geçerken bulduğu cüzdanın içeri karıştırmaya başladı. İçindeki kimlikleri yoldan geçen öğrenciye okuttu.
- D) Yemek konusunda da aynı şey geçerlidir. Az yemek gibi çok yemek de sakıncalıdır.

18. Makinelerin boğuk uğultusu ve buhar tıslamaları içinde insan sesleri yavaş yavaş eridi. Ellerini kollarını sallayarak tartışan ateşli ve alaycı sözlerle birbirlerini kışkırtan insanlar dört bir taraftan koşup onlara katılıyordu.

Yukarıdaki paragrafın anlatımında aşağıdaki seçeneklerin hangisi bulunmaktadır?

- A) Betimleme – Öyküleme
- B) Açıklama – Tartışma
- C) Somutlama – Benzetme
- D) Tanık gösterme – Tanımlama

19. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde yazar benzetme yöntemini uygulamıştır?

- A) Güneşli güzel bir ilkbahar günüydü.
- B) Göğün mavi derinlikleri pırıl pırıldı.
- C) Yolun iki yanında reçineli ağaçlardan uçsuz bucaksız ormanlar çiğ yeşili tarlalar uzanıyordu.
- D) İlik ve kokulu hava yanakları okşuyordu.

20. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde benzetme kullanılmıştır?

- A) Teknenin bir ucunu, ön tarafından o tutuyordu.
- B) Beni görünce baştaki eliyle başörtüsünün uçlarını yüzüne götürdü.
- C) Ve başını öbür tarafa çevirdi.
- D) Sezinledim ki örtünün altından sedef dişleri parlıyor.

21. I. Hayat şartları hava gibidir.
II. Bizim kontrolümüz dışında her gün değişir.
III. Bazı günler ise güneşli.
IV. Hayat da bunun gibi bazen sıkıntılı bazen sevinçli bazen üzüntülüdür

Aşağıdaki seçeneklerin hangisinde kesin yargılı benzetme yapılmıştır?

- A) IV ve V
B) II ve III
C) I ve II
D) III ve IV

22. **Aşağıdaki atasözlerinin hangisinde benzetme yapılmamıştır?**

- A) Baba ekmeği zindan ekmeği, koca ekmeği meydan ekmeği
B) Dostun udu cehennem odunundan beterdir.
C) İt itin kuyruğunu bırakmaz.
D) Dünya bir yağlı kuyruktur, yiyebilene aşk olsun.

23. Bir süre sonra havada süzülen uçurtmaların ve demiryolunun ötesinden yükselen neşeli çocuk şamatasının farkına vardım. Günlerden pazar olmalıydı. Kent çocukları bağlar arasında panayı yapmaya gelmişlerdi. Bahar havası mavi bir kristal fanusmuş gibi tüm sesleri berrak yankılarla çoğaltılıyordu.

Aşağıdaki seçeneklerin hangisinde benzeyenler bulunur?

- A) Süzülen uçurtmalar, demiryolu, neşeli çocuklar
B) Bahar havası, uçurtmalar sesler
C) Kent çocukları, bağlar arası, bahar havası
D) Kristal fanus, demiryolu, berrak yankılar

24. Akdeniz'in başında daima top top bulutlar salınır. Kıyıları dümdüz cilalanmış gibi düz killi topraklardır. Killi toprak et gibidir. Bu kıyıları saatlerce deniz kokar tuz kokar. Tuz keskindir.

Yukarıdaki anlatımda kullanılan duyular hangileridir?

- A) görme – işitme
B) görme – koklama
C) dokunma – görme
D) görme – tatma

25. İki gök adanın birleşen merkezleri kalın bir toz tabakasıyla çevrelendiği için yeryüzündeki ve uzaydaki optik teleskoplarla gözlenemiyordu.

Aşağıdaki seçeneklerin hangisinde yukarıdaki anlatımın benzeri bulunmaktadır?

- A) Sofi mutfak kapısından içeri girdiğinde öğlen yemeği masada bekliyordu.
B) Platon ile Aristoteles'in yazı tarzları arasında da farklılıklar görülür. Platon bir şair, Aristoteles ise kuru anlatımlıdır.
C) Gökyüzünden sicim gibi yağmur yumuşak toprağa düşüyor düştüğü gibi de buharlaşıyordu.
D) Jetlerin silikon atomları bakımından böylesine zengin olmasına karşılık fazlaca demir içermemeleri patlamayı düşündürüyor.

GENEL TEKRAR - II

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sayısal verilerden yararlanılmıştır?

- A) Tiyatroya gidelim bu hafta.
- B) Güneş tutulmasını teleskopla inceleyin.
- C) Cebir hiç anlamadığım bir konu.
- D) Metronun yapımını üç yıl aksattılar.

2. Yukarıdaki seçeneklerin hangisinde tanımlama yapılmamıştır?

- A) Kimya maddelerinin yapılarını özelliklerini ve birbirleriyle etkileşimlerini inceleyen deneysel bir bilim dalıdır.
- B) Madde kütlesi ve hacmi olan nesneye denir.
- C) Günlük yaşamımızda gazlar önemli bir yer tutarlar.
- D) Saf madde fiziksel yöntemlerle basit maddelere ayırlamayan belirli ayırt edici özellikleri olan maddelerdir.

3. Okuduğumuz kitaplar bize yeni ufuklar açar. Yeni yeni arkadaşlar, karakterlerle yaşamımızı paylaşıyoruz. Vesconcales'in "Şeker Portakalı" ndaki kahraman Zeze biraz bizimle büyür. Kızıl ve Kara'daki Julie'nin başarısı başarımız değil midir?

Yukarıdaki cümlelerde yer alan anlatım yöntemi aşağıdaki seçeneklerin hangisinde yer alır?

- A) Umutlarım dalındaki ham meyve gibi kaldı.
- B) Televizyon sapkınlığı son hadde oysa kitap okuma öyle değil.
- C) Beklediğine en güzel örnek, Volcac'ın "Euçine Gende" adlı romanında bulmak mümkün.
- D) Akarsuyu durdurmak ve göl oluşturmak için yapılan büyük duvara baraj denir.

4. Bir tiyatro bileti 5 bin lira. Bir kitap ise 15 bin lira. Her ikisi de insanı geliştirir fakat kitap istenildiği zaman tekrar okunabilir. İstenirse verip birilerinin de o kitaptan yararlanılmasını sağlayabilirsiniz.

Yukarıdaki paragrafın anlatımında aşağıdakilerden hangisi kullanılmıştır?

- A) Tartışma
- B) Örneklem
- C) Karşılaştırma
- D) Tanık gösterme

5. 20 yaşında bir genç olarak gittim üniversiteye 14 yıl gecikmeli olarak mesleğe döndüm. Öğrencilerle nasıl anlaştığımı sorarsanız bunu ben de bilmiyorum.

Yukarıdaki paragraftaki aşağıdaki anlatım yöntemlerimin hangisi kullanılmıştır?

- A) Sayısal verilerden yararlanma
- B) Örneklem
- C) Tanımlama
- D) Betimleme

6. Dostlar ve düşmanlar vardır. ve bir de yabancılar. Ben bir yabacıyım orada... Yabancı dünyanın düzeninde tedirginlik yaratır. Dostların birlikte yaşadığı, düşmanların uzak durduğu düzende. Yabancı, insanların fiziksel varlıkları arasındaki ruhsal mesafelerde oluşan akustiği bozar. çünkü fiziksel olarak yakındayken ruhsal olarak uzaktadır hâlâ.

Yukarıdaki paragrafta aşağıdaki anlatım yöntemlerinden hangisi kullanılmıştır?

- A) Tanımlama
- B) Örneklem
- C) Karşıtıklardan yararlanma
- D) Benzetme

7. Yatık akşam ışığının altında alevli ve kiremit gibi parıltıyan yarı giyinik bir himba kadınıydı. Bildiğim iki kelimelik diliyle merhabalaşmıştık. Yalın ayakları toza bulanmıştı.

Aşağıdaki seçeneklerin hangisinde yukarıdaki paragrafta kullanılan anlatım yöntemi uygulanmıştır?

- A) Deniz dalgalı saçları ve gök mavisi gözleri ufukta birleşiyordu.
B) Yabancı olmayı göze alırız ve yabancı olana gideriz.
C) Kendi gizli sokaklarını ya da vadilerini keşfeder.
D) Yabancı Sosyolojinin meçhul kişisidir.

8. Yıllar önceydi Namibya'da Kaokoveld adı verilmiş ıssız bir topraktaydım. Nehri örten palmiyelerin yüksek dalları gökten armağan bekler gibi yukarı çevirmişti geniş yapraklı avuçlarını.

Yukarıdaki paragrafta aşağıdakilerden hangisi yoktur?

- A) Belli bir yer belirtilmiş.
B) Eller yaprağa benzetilmiş
C) Kişileştirme var
D) Tanık gösterme yapılmıştır.

9. Bazı bilim adamları rüyaların öğrenme sürecinde çok önemli olduğunu savunuyorlar. Hatta bazı rüyalarda yeni buluşlar yapılabileceğini ya da sanat eseri yaratabileceğini düşünüyorlar. Bu tezi savunanların gösterdiği en önemli örnekler arasında "modern atom kavramı"nın doğuşu var.

Yukarıdaki paragrafta kullanılan anlatım yöntemi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tanımlama
B) Örnekleme
C) Benzetme
D) Karşılaştırma

10. I. Filmlere kıyasla çizgi romanlar daha iyiydi.
II. Çatal dilli soluk yüzler; "topraklarınızı alacağız" dediler ve aldılar.
III. Böylece yaklaşık 400 yıllık kanlı oyunda son bir perde daha açılır.
IV. Bırakın Kızılderilileri, Avrupa kökenli olmayan göçmenler bie ezilir, en adi işleri yapmak zorunda kalır.

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerin hangilerinde geniş zaman anlamı vardır?

- A) I ve II
B) III ve IV
C) I ve III
D) I ve IV

11. I. Hava kararınca ya da göz kapakları kapanınca göze giren ışık miktarı azalıyor.
II. Rüyaların kökeni mekanizmasıyla ilgili yeni tartışmalar ve araştırmalar başladı.
III. Beynin ortasından geçen bu moleküller üst merkezlerini harekete geçirerek rüyanın görülmesini sağlar.
IV. Nitekim, sevgileri daha uzun sürdü, ikisi de daha fazla büyüyünceye değin ilgilerini canlı tuttular.

Yukarıdaki paragrafta kaçınıcı cümlede sanatsal anlatım vardır?

- A) I
B) II
C) III
D) IV

12. Bu arada beklemediği bir olay meydana geldi. Bir gün öğleden sonra dükkanında yapmakta olduğu bir masayı bitirmek üzereyken, çevresinde her şey karardı. Işık halinde binlerce beyaz nokta uçuşmaya başladı.

Yukarıdaki paragrafta hangi anlatım yöntemi vardır?

- A) Karşılaştırma
B) Örnekleme
C) Tanık gösterme
D) Öyküleme

GENEL TEKRAR II

13. Kuyuya varıp iki testi su doldurdular. Genelde burası insan kaynardı. Kadınlar çamaşır yıkamak, kumaş boyamak için burada toplanır kentte olup bitenlerin hepsini birbirlerine aktarırlardı. Onlar kuyu başına geldiğinde gizli hiçbir şey kalmazdı.

Yukarıdaki paragrafta altı çizili sözcük öbeklerinin hangisi sayısal verilerden yararlanma anlatım yöntemini ifade eder?

- A) iki testi su
B) insan kaynardı
C) burada toplanır
D) kuyu başına

14. **Aşağıdaki seçeneklerin hangisinde karşılaştırma anlatım yöntemi uygulanmıştır?**

- A) Tekkeyi bekleyen çorbayı içer.
B) Akıllı adam yüksekte uçmaz.
C) Danışan dağı aşmış, danışmayanın yolu şaşmış.
D) Büyük dağın dumanı büyük olur.

15. **Aşağıdaki cümlelerin hangisi karşıtlık içeren anlatım yöntemi değildir?**

- A) Cefayı çekmeyen sefanın kadrini bilmez.
B) Dost kara günde belli olur.
C) Düşmez kalkmaz bir Allah
D) Büyük balık küçük balığı yer.

16. Navajolar bugün Arizona 65 bin kilometrelik bir bölgede yaşıyor. Özellikle 19. yüzyılın sonlarına kadar devam eder. Wingate Kalesi'nde 22 Eylül 1861'de büyük bir komplo yaşandı.

Yukarıda anlatım yöntemi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tanımlama
B) Sayısal verilerden yararlanma
C) Karşıtlıklardan yararlanma
D) Benzetme

17. Nevajoların geleneksel tedavi yöntemlerinden biri de "kum resimleri" Renkli kumlar yere dökülüyor ve meydana gelen figürler yorumlanıyor. Tören sonunda da bütünüyle silinip yok ediliyor. Umutlarını yeşertmeyi, yok edilen kültürlerini yaşatmaya çalışmayı ihmal etmiyorlar.

Yukarıdaki paragrafta hangi anlatım yöntemi uygulanmıştır?

- A) Somutlama
B) Tanımlama
C) Benzetme
D) Karşıtlıklardan yararlanma

18. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde eylem olumlu ve olumsuz şekliyle kullanılmıştır?**

- A) Cömertle herkesin (cimrinin) harcı birdir.
B) Dut yaprağı açtı, soyun; döktü giyin.
C) Dünya tükenir yalan tükenmez.
D) Çocuk düşse kalka büyür.

19. **Aşağıdaki cümlelerin hangisinde benzetme yapılmamıştır?**

- A) Saçları ipek gibi omuzlarına döküldü.
B) Dişleri inci gibi ışıltıyordu.
C) Boyu selvi dalı yanağı gül yaprağıydı.
D) O sınıfın en güzel kızıydı kuşkusuz.

20. Güzel giyinme çabaları insanlığın tarihine kadar uzanıyor. Pamuk, keten, yün insanın örtünmesini sağlayacak ipliğin üretilmesini sağlıyor. Örülen, dikilen, dokunan elbiseler moda dünyasını da oluşturuyor. Moda, elbise tüketiminde belirleyici olmaya başlıyor. Oysa ihtiyaç doğrultusunda, tüketilmesi daha sağlıklı.

Yazının anlatımında hangi anlatım yöntemi uygulanmıştır?

- A) Benzetme
B) Tanımlama
C) Karşılaştırma
D) Sayısal verilerden yararlanma

21. Türk ulusunun çağı yakalaması için birçok yenilikler yapan, akılcı düşünerek aydınlanma devrini başlatan Atatürk: "Dağları delen, göklerde kanat duran, göze görünmeyen zerrelerden yıldızlara kadar her şeyi gören, aydınlatan, inceleyen, uygarlığın gücü ve yüceliği karşısında orta çağ işi düşünce yolları ile, ilkel hurafelerle yürümeye çalışan uluslar, mahvolmaya ya da hiç değilse esir ve hor olmaya yargılıdır." der.

Yukarıdaki parçada görülen anlatım yöntemi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Örnekleme
B) Tanımlama
C) Tanık gösterme
D) İlgi kurma

22. Yaşamayı iyi bilmek gerekir. yemeği, içmeyi okumayı, gezmeyi, arkadaşlığı, dostluğu, sevgiyi... Kurmuş olduğumuz ilişkilerde sevgiyi geliştirmek en önemli amacımız olmalıdır. sevgi ve yaşam birbirini tamamlayan değerli öğelerdir.

Yukarıdaki parçada görülen anlatım yöntemi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Karşıtıklardan yararlanma
B) Tanık gösterme
C) Sayısal verilerden faydalanma
D) İlgi kurma

23. **Aşağıdakilerden hangisi tanım değildir?**

- A) Atomda bulunan altı yüklü taneciklere proton adı verilir.
B) Tanık atomun çekirdeğini oluşturan proton ve nötronlara nükleon denir.
C) Bilim adamları insanların sağlık durumunu tehlikeli görüyorken bir yandan da umutlanmamızı sağlıyor.
D) Şiir sözcüklerin uyumuyla ve anlamıyla bütünlük oluşturduğu güzel şekiller kurma sanatıdır.

24. **Aşağıdaki seçeneklerin hangisinde tanımlama yapılmıştır?**

- A) Büyük yaratıcı ülgen, sadece iyilik ederdi.
B) Kamın doğasının sınırlarına vakıf olduğuna inanılır.
C) Eski Türk kültürlerinden biri de ocaktır ve yeni imgeleri oluşturmaya devam eder.
D) Bozkırın ve onun sonsuzluğunun şarkısıdır Şamanizm.

25. (I) İki kentin zeytin yağı üretimleri de çok farklıdır. (II) Balıkesir'in sızma zeytinyağı ile Manisa'nın rafinerisi birbirinden ayrı tatlıdadır. (III) Zeytinyağı üretiminde Aydın'ı unutmamak lazım. (IV) Bu kentimizde zeytin bazen kuyu, salamura, bazen sele zeytini olarak da tüketilir.

Yukarıdaki numaralandırılmış cümlelerin hangisinde karşılaştırma yapılmamıştır?

- A) I B) II C) III D) IV

GENEL TEKRAR - III

1. "lar" eki aşağıdaki cümlelerin hangisinde eklendiği sözcüğe "abartma" anlamını katmıştır?

- A) Çocuk ateşler içinde yanıyordu.
- B) Sabahları kahvaltı yapmadan işe gider.
- C) Tarıklar akşam bize gelecek.
- D) Masanın üstünde renkli kalemler vardı.

2. İnsandan – eğitim – üstün – insanı – ve – sanattır – yapan

Yukarıdaki sözcüklerle kurallı ve anlamlı bir cümle oluşturulduğunda, baştan dördüncü sözcük aşağıdakilerden hangisi olur?

- A) yapan
- B) insandan
- C) eğitim
- D) üstün

3. "Onu görmüyor değilim." cümlesinin anlamca karşılığı aşağıdakilerin hangisidir?

- A) Onu görmek istemiyorum.
- B) Onu görmüyorum.
- C) Onu görüyorum.
- D) Onu hiç görmüyorum

4. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ünlü daralması yoktur?

- A) Onunla görüşmek istemiyorum.
- B) Konuşma! Seni dinlemiyorum.
- C) Yardım edeceğim diye kandırdı.
- D) Anlayacaksın ne kadar haklıyım.

5. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisi terimdir?

- A) Edilgen eylemleri işledik.
- B) Oyun oynarken kavga etmişler.
- C) Kalemin ucu bozuktu.
- D) Aynada kendini seyretti.

6. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ünlü daralması yoktur?

- A) Kanalı değiştir, ben izlemiyorum.
- B) Saçlarımı asla kestirmeyeceğim.
- C) Biz geldik diye mi gidiyor?
- D) Seni anlamıyorum, daha ne istiyorsun?

7. "İnsanlığın gelişmesi için teknolojinin önemi büyüktür." cümlesinde aşağıdaki ses olaylarından hangisi yoktur?

- A) ünsüz yumuşaması
- B) ulama
- C) ünsüz benzeşmesi
- D) ünlü düşmesi

8. Aşağıdaki altı çizili sözcüklerden hangisinde kaynaştırma harfi kullanılmamıştır?

- A) Gözlerinin büyüğü ile etkiledi.
- B) Çorabın tekini bulamıyorum.
- C) Komşusu yardım etmese işi zordu.
- D) Suyun kaynağı bu dağların ardında.

9. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde **sesteş sözcük yoktur**?

- A) Bin kadar şarkı var.
- B) Sol tarafa geçtim.
- C) Kaç yaşındasınız, dedi.
- D) Bir yolunu bul, gel.

10. Aşağıdaki seçeneklerin hangisi **paragrafın giriş cümlesidir**?

- A) Daha o yaşta ağırbaşlı, gururlu ve kendinden emin olmasıyla kısacası “şar – şur” olmamakla tanınmış.
- B) Gerçi babanın adı henüz konmuş değildir.
- C) Ben bu öykücüyü nice kış akşamlarında patlamış mısır yerken dinledim.
- D) Hediye'nin öyküsü belleğimde daha çok peş peşe sergilenen renkli tablolar halinde kalmıştır.

11. Edebiyatı, sanatı başkaları yaparken hoş bulurum. Fakat kendim bundan çekinirim. Edebiyat ve sanat dünyasında yalnız dahiler vardır. ondan ötesi bir alay zavallı taklitçi bir alay zavallı maskaradır.

Aşağıdakilerden hangisi **paragrafın temel düşüncesidir**?

- A) Edebiyatı herkes başarırı.
- B) Edebiyatla belirli kişiler ilgilenmelidir.
- C) Edebiyat zaman zaman hoş olur.
- D) Edebiyatla uğraşmak zevk verir.

- 12. I. İyi insan sözünün üstüne gelir.
II. Zenginın basması ipekli görünür.
III. Sayılı koyunu kurt kapmaz.

Aşağıdaki seçeneklerin hangisinin **açıklaması yukarıda verilmemiştir**?

- A) Yokluğunda kendisinden söz edilen kimse konuşmanın üzerine gelirse o iyi bir insandır denilir.
- B) Zengin giyinir, kuşanır, istediği gibi yaşar. Fakir ise yoksulluğun acısını çeker.
- C) Miktarı saptanarak bir kimseye teslim edilmiş olan eşya iyi korunur.
- D) Zengin ne giyse ne yese ne yapsa en pahalısını yeğlemiş sanılır.

13. Sevgi, inanış, güven, acıma gibi varlığımızı ilgilendiren türlü insanlık duygularının bozulmadığı her devirde ve her yerde sanat ve edebiyat ciddiye alınmış, değer taşımıştır. İkinci dünya Savaşı sonrası kuşaklarına giren yazarların çoğu, ciddilikten yoksundur.

Yukarıdaki paragrafta **noktalı yere hangi cümle getirilmelidir**?

- A) Bizim bildiğimiz medeniyetler sanatı ve edebiyatıyla ölçülür.
- B) Bunlardan kaçının adı hafızalarda kalmıştır.
- C) Yenilik diye ortalığı bulandırmakta gerçek bir şey kazanılmaz.
- D) Ciddiye alınmayan gerçek sanat hiçbir yerde gösterilmez.

14. Aşağıdaki cümlelerin hangisi **sonuç cümlesidir**?

- A) Düzyazı güçtür şiirden diye duymuş, okumuştum.
- B) 17. ve 18. yüzyıllarda Avrupa'da bilim ve tekniğe dayalı bir uygarlık gelişti.
- C) Bundan dolayı denilebilir ki bir milletin dili neyse edebiyatı da odur.
- D) Temmuz, öğle vakti. Komşuda bir kadın sesi...

GENEL TEKRAR III

15. Aşağıdaki seçeneklerin hangisi giriş cümlesi olabilir?

- A) Bu sonucu Türk gençliğine emanet ediyorum.
- B) Bize bu kutsal ışığı yayanlar arasında Namık Kemal de vardı.
- C) Bunlardan kaçının adı hatıralarda kalmıştır.
- D) Bilgi zihinde oluşan bir içeriktir.

16. Aşağıdaki seçeneklerin hangisi giriş cümlesi olamaz?

- A) Pencerenin önünde cıvıldaşan kuşlar beni anılara götürdü.
- B) Öte yanda yaşımdan büyük birileri beni yönlendirmeye çalışıyordu.
- C) Bir Çerkez beyinin kızıydı o.
- D) Tarih insan topluluklarını çok yönlü inceleyen bilim dalıdır.

17. Namık Kemal bir yazısında der. Gerçekten de edebiyatları milletlerin dili saymak doğru bir görüştür. fertler nasıl karşılardaki insana duygu ve düşüncelerini dil ile anlatırlarsa millet ve insanlık planında edebiyatlar aynı vazifeyi görürler.

Aşağıdaki seçeneklerin hangisi yukarıdaki boş bırakılan yere getirilebilir?

- A) Yalnız bu düşünceye şu fikri de eklemek lazımdır.
- B) Milletler kendilerini en iyi edebiyatları ile ifade ederler.
- C) Edebiyatsız millet dilsiz insan kabilindedir.
- D) Zina edebiyat derinleştirme işleme geliştirme düzen verme iyice belirtme demektir.

18. Aşağıdaki seçeneklerin hangi gelişme bölümü cümlesi olabilir?

- A) Edebi eser hayatın bütün alanlarına yönelir.
- B) Kültür bir toplumun tarihi gelişme süreci içinde meydana getirdiği maddi ve manevi değerlerin bütünü ifade eder.
- C) Buna rağmen edebiyatımızda yepyeni bir devrin başladığına kanaat getirir Şehabettin Süleyman.
- D) Roman edebiyatımızın usta yazarı Yakup Kadri Karaosmanoğlu, anılarını bölüm bölüm yazıp yayımlamıştır.

19. Kitap vardır Soruların ağına düşünür onu, bir arayışın içine sokar. Düşünce evreninin sınırlarını aşmaya, genişletmeye, zorlar. Buna karşılık aynı kitap bir başka okurun içini daraltır, kararır.

Yukarıdaki boşluğa aşağıdaki seçeneklerden hangisi getirilmelidir?

- A) Güzel bir kapak ve iyi bir cilt yapılmıştır.
- B) Okuyanın iç dünyasını allak bullak eder.
- C) Kitabın konusunu anlamak için tamamen okumalısınız.
- D) Yazarı bile anlayamaz daha sonraları.

20. Bunlar ne köye ne şehre yararlar. Kimsenin işine karışmak istemezler. Herkesle uyum içerisinde olmaya çalışırlar.

Yukarıda boş bırakılan giriş cümlesi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Suyu sabuna dokunmayan, kararsız ürkek insanlar vardır.
- B) Çeşitli konularda görüşünü sorsanız susarlar.
- C) Herhangi bir soruya evet ya da hayır dedirtemezsiniz.
- D) Kendilerine yapılan haksızlıklara dur demesini beklersiniz.

21. Derken annem kasaptan çıkıyor bu kez köşedeki peynirci dükkanına gidiyoruz. Ve benim nefesim genişliyor. Toprak çömler içindeki yoğurtlar, çeşit çeşit tereyağları; tenekelerdeki bembeyaz Edirne peynirleri.

Yukarıdaki boş bırakılan yere aşağıdaki seçeneklerden hangisi getirilmelidir?

- A) Annemin en son tercihini onaylıyorum.
B) Hele hele yuvarlak masalara konulacak tulum peynirleri.
C) Burada sanki her şey beyaz ve güneş sarısıdır.
D) Kar gibi beyaz önlük girmiş peynirci karşımızdaydı.

22. **Aşağıdaki cümlelerden hangisi sonuç cümlesi olabilir?**

- A) Ama bunlar sonradan akla gelen şeyler.
B) Sipil'in yamacında tek tük evler ağaçlara yaslanmış gibi duruyordu.
C) Kente yapılacak geziyi bir komite üstlenmiş.
D) Ne demiş şair. Anne ile baba olup bahane sevk etti kaza beni cihane...

23. **Aşağıdaki seçeneklerin hangisi giriş cümlesidir?**

- A) Olur mu öyle şey, canım kız kısmı yirmi yaşında evlenmeli.
B) Yok be koca beğenmemek değil.
C) Olmaz ki kardeşim, Feride'ye koca beğendiremiyorlar.
D) Çok doğru söylüyorsun.

24. I. Kimi insanlar idarecilik vasfına sahiptirler.
II. Ne yazık ki öyle.
III. Başkalarını idare etmesini bilirler.
IV. Böyleleri çevremizde az bulunur.

Yukarıdaki numaralı cümlelerle anlamlı bir paragraf oluşturulmak istense sıralama nasıl olur?

- A) I – III – IV – II
B) II – IV – III – I
C) I – III – II – IV
D) III – IV – II – I

25. I. Asım Molla'nın büyük oğluna hani şu kaymakama.
II. Duydun mu kardeş, Feride evleniyormuş.
III. Kaymakam mı dedin?
IV. Kime varıyormuş ki?

Yukarıdaki numaralanmış cümlelerden anlamlı bir paragraf oluşturulmak istense sıralama nasıl olur?

- A) III – II – I – IV
B) IV – I – II – III
C) II – IV – I – III
D) I – II – III – IV